

Sygn. akt. IV Ka 465/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Aleksander Ostrowski

Sędziowie SSO Anna Bałazińska – Goliszewska (spr.)

SSO Joanna Żelazny

Protokolant Justyna Gdula

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Ireny Głogowskiej

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2016 r.

sprawy **K. M. (1)**

syna W. i H. z domu K. urodzonego (...) w T.

oskarżonego o przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. i art. 177 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 k.k

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej

z dnia 24 lutego 2016 r. sygn. akt II K 288/15

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, w tym wymierza mu opłatę w kwocie 280 złotych za II instancję.

UZASADNIENIE

K. M. (2) został oskarżony o to, że w dniu 05 stycznia 2015 roku na 68,9 km drogi nr (...) w miejscowości K., gm. Ś. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym i nieumyślnie spowodował wypadek drogowy, w ten sposób, że jadąc w kierunku W. samochodem osobowym marki R. o nr rej. (...) na prostym odcinku drogi nie dostosował prędkości jazdy do warunków panujących na drodze i wykonując niedozwolony manewr wyprzedzania w miejscu niedozwolonym, wjechał na obszar wydzielony z ruchu oznaczony znakiem P-21, na którym stracił panowanie nad pojazdem i zjechał na przeciwległy pas ruchu gdzie zderzył się z nadjeżdżającym z przeciwka samochodem osobowym marki B. nr rej: (...), którym kierowała W. S., skutkiem czego W. S. doznała obrażeń ciała w postaci złamania otwartego nasady dalszych prawych kości łokciowej i promieniowej, złamania kostki bocznej podudzia prawego bez przemieszczenia, które to obrażenia naruszyły czynności narządów jej ciała na czas powyżej dni siedmiu, pasażerka samochodu marki B. – J. N. (1) doznała obrażeń ciała w postaci złamania żeber V –VIII lewych, które to obrażenia naruszyły czynności narządów jej ciała na czas powyżej dni 7 a pasażer samochodu marki R. – B. R. doznał obrażeń ciała w postaci złamania żeber II – VIII prawych, złamania wieloodłamowego wyrostka karczawego łopatki prawej, złamania wieloodłamowego trzonu kości strzałkowej prawej, krwiaka przymózgowego okolicy ciemieniowej lewej, stłuczenia płuc szczególnie płuca prawego, odmy płuca prawego, masywnej odmy jamy opłucnej prawej, odmy

podskórnej i śródmięśniowej prawej połowy klatki piersiowej oraz spłycaenia lordozy szyjnej, które to obrażenia stanowiły ciężki uszczerbek na zdrowiu pod postacią choroby realnie zagrażającej jego życiu, tj. o przestępstwo z art. 177 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 24 lutego 2016 r., sygn. akt II K 288/15, Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej:

I. uznał oskarżonego K. M. (1) za winnego tego, że w dniu 05 stycznia 2015 roku na 68,9 km drogi nr (...) w miejscowości K., gm. Ś. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym i nieumyślnie spowodował wypadek drogowy, w ten sposób, że jadąc w kierunku W. samochodem osobowym marki R. o nr rej. (...) na prostym odcinku drogi nie dostosował prędkości jazdy do warunków panujących na drodze i wykonując niedozwolony manewr wyprzedzania w miejscu niedozwolonym, wjechał na obszar wydzielony z ruchu oznaczony znakiem P-21, na którym stracił panowanie nad pojazdem i zjechał na przeciwległy pas ruchu gdzie zderzył się z nadjeżdżającym z przeciwka samochodem osobowym marki B. nr rej: (...), którym kierowała W. S., skutkiem czego W. S. doznała obrażeń ciała w postaci złamania wieloodłamowego nasady dalszej kości promieniowej prawej i złamania nasady dalszej kości strzałkowej prawej, które to obrażenia naruszyły czynności narządów jej ciała na czas powyżej dni 7, pasażerka samochodu marki B. – J. N. (2) doznała obrażeń ciała w postaci urazu wielonarządowego: złamania mostka, złamania żeber III-IX lewych, stłuczenia płuc, urazowej perforacji jelita cienkiego, stłuczenia i rozerwania krezki jelita cienkiego, krwotoku do jamy brzusznej, które to obrażenia stanowiły ciężki uszczerbek na zdrowiu pod postacią choroby realnie zagrażającej jego życiu, a pasażer samochodu marki R. – B. R. doznał obrażeń ciała w postaci złamania żeber II – VIII prawych, złamania wieloodłamowego wyrostka kurczowego łopatki prawej, złamania wieloodłamowego trzonu kości strzałkowej prawej, krwiaka przymózgowego okolicy ciemieniowej lewej, stłuczenia płuc szczególnie płuca prawego, odmy płuca prawego, masywnej odmy jamy opłucnej prawej, odmy podskórnej i śródmięśniowej prawej połowy klatki piersiowej oraz spłycaenia lordozy szyjnej, które to obrażenia stanowiły ciężki uszczerbek na zdrowiu pod postacią choroby realnie zagrażającej jego życia tj. popełnienia przestępstwa z art. 177 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 70 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. warunkowo zawiesił oskarżonemu wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 3 (trzech) lat próby;

III. na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego karę grzywny w wysokości 100 (stu) stawek dziennych, przy przyjęciu jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;

IV. na podstawie art. 42 § 1 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. B w ruchu lądowym na okres 1 (jednego) roku;

V. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe i na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 3 i art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych wymierzył mu opłatę w kwocie 280 zł.

Wyrok zaskarżył **obrońca oskarżonego** zarzucając rażącą niewspółmierność kary i środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. B w ruchu lądowym na okres 1 roku, albowiem na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i orzeczenie wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności w wymiarze 6 miesięcy z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 1 roku, nie orzekanie o środku karnym – zakazie prowadzeni pojazdów mechanicznych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Środzie Śląskiej do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonego jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustalenia faktyczne przyjęte przez Sąd Rejonowy odnośnie przebiegu zdarzenia nie budzą zastrzeżeń i znajdują pełne potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji w zakresie rozstrzygnięcia o sprawstwie oskarżonego, które oparte zostało przede wszystkim na zeznaniach pokrzywdzonych W. S., J. N. (2) i B. R. oraz świadka M. W. jak i na wyjaśnieniach oskarżonego, w których przyznał się do winy. Wymaga podkreślenia, że wszystkie dowody zgromadzone w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy poddał rzeczowej analizie oraz ocenie, które są poprawne i obiektywne.

W tym kontekście stwierdzić należy, że Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w sprawie. Znamiennym jest, że nie były one kwestionowane przez żadną ze stron uczestniczących w procesie. Z uwagi na brak zastrzeżeń apelującego co do poczynionych ustaleń faktycznych, bardziej szczegółowa analiza wyroku w tym zakresie nie jest konieczna.

Przechodząc do sformułowanego w apelacji zarzutu opartego na podstawie wskazanej w art. 438 pkt 4 k.p.k. podkreślić należy, że jako podstawę odwoławczą ustawodawca traktuje tylko taką niewspółmierność kary, która ma charakter rażący. Nie chodzi, więc o każdą różnicę między karą wymierzoną a karą, którą należałoby wymierzyć, ale o różnicę o charakterze zasadniczym. Powyższe stanowisko znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który m.in. w wyroku z dnia 2 lutego 1995 r. wyraził pogląd, że nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach, co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - "rażąco" niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu niedającym się wręcz zaakceptować (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 2 lutego 1995 r. II KRn 198/94 OSNKW 1995/5-6 poz. 33). Zatem rażąca niewspółmierność kary zachodzić może tylko wówczas, gdyby na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica między karą wymierzoną przez Sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k. oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 14 listopada 1973 r. III KR 254/73 OSNPG 1974/3 poz. 51 str. 17).

Zasady wymiaru kary określone zostały przez ustawodawcę w art. 53 k.k. Zgodnie z § 1 tego przepisu kara nie może przekraczać stopnia winy sprawcy, uwzględniać powinna stopień szkodliwości społecznej czynu oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze, jakie mają być osiągnięte w stosunku do oskarżonego, a także brać pod uwagę potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Przepis art. 53 § 2 k.k. wskazuje na dalsze okoliczności, które sąd winien uwzględniać przy wymiarze kary, a więc w szczególności motywację i sposób zachowania sprawcy, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości osobiste sprawcy, jego sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie po jego popełnieniu.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy wymierzając oskarżonemu karę 1 pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat oraz karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przyjmując wartość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych kierował się ww. dyrektywami i zasadami.

Sąd I instancji podejmując decyzję w zakresie konsekwencji prawnych zachowania oskarżonego miał na uwadze cały szereg okoliczności przemawiających na jego korzyść, w tym również tych, które zostały zaakcentowane przez skarżącego w apelacji. Dotyczy to w szczególności postawy oskarżonego, który przyznał się do popełnienia zarzucanego mu przestępstwa i wyraził skruchę a nadto jego właściwości i warunków osobistych. Analiza pisemnych motywów zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że powyższe okoliczności nie tylko zostały przez Sąd I instancji wzięte pod rozwagę, ale również zadecydowały o warunkowym zawieszeniu wykonania orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności.

Wymierzona kara zasadnicza względem oskarżonego za przestępstwo z art. 177 § 1 i 2 k.k. mieści się nie tylko w granicach ustawowego zagrożenia, ale biorąc pod uwagę górną granicę zagrożenia, tj. 8 lat, kara 1 roku pozbawienia

wolności mieści się w jego dolnej granicy i nie może być uznana za rażąco surową. Podkreślić należy, że skutki wypadku były bardzo rozległe, co musiało mieć wpływ na rozmiar kary. Równie istotny wpływ miała uprzednia karalność oskarżonego. W końcu zaś wyprzedzanie w miejscu niedozwolonym przy złych warunkach atmosferycznych (mokra jezdnia, śnieg), charakteryzujące się brawurą musiało znaleźć odzwierciedlenie w rozmiarze i rodzaju sankcji. Wymierzona kara realizuje w wystarczającej a zarazem i koniecznej mierze cele kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa z jednoczesnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma ona wobec sprawcy osiągnąć.

Podobnie zresztą na akceptację zasługiwało orzeczenie wobec oskarżonego kary grzywny, która to winna również uzmysłwić mu, iż naruszenie porządku prawnego pociąga za sobą także i dolegliwości o charakterze finansowym, tym bardziej, że wobec warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, jest to jedyna kara efektywnie wykonywana.

Przechodząc w dalszej części do zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonego środka karnego, wskazać należy, że orzeczony w stosunku do oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów kat. B na okres 1 roku z całą pewnością nie nosi cech rażącej niewspółmierności w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k.

W ocenie Sądu Okręgowego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów to jedyna realna dolegliwość, jaka spotka oskarżonego w związku z popełnieniem przez niego przestępstwa. Środek karny ukształtowany na poziomie 1 roku nie jest z pewnością zbyt dolegliwy, biorąc pod uwagę, że oskarżony dopuścił się przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, a z okoliczności sprawy wynika, że prowadzenie przez niego pojazdu zagraża bezpieczeństwu innych użytkowników ruchu drogowego. Jedyną i wyłączną przyczyną wypadku było uchybienie przez oskarżonego opisanym w zaskarżonym orzeczeniu zasadom bezpieczeństwa w ruchu. Brawura oskarżonego może okazać się dla uczestników ruchu poważnym zagrożeniem. Okres jednego roku będzie zaś odpowiedni dla wdrożenia oskarżonego do poszanowania przepisów o bezpieczeństwie w ruchu drogowym. W tym zakresie Sąd Rejonowy uwzględnił cele wychowawcze tego środka. Zważyć należy, że oskarżony jest zawodowym kierowcą, jeżdżącym ciężarówką, tym bardziej zatem winien być wyczulony na niebezpieczne sytuacje.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że Sąd Rejonowy orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, dla prowadzenia których wymagane są uprawnienia jedynie kategorii B. W tym stanie rzeczy podnoszona przez skarżącego sytuacja osobista i rodzinna oskarżonego, w tym konsekwencje zastosowania wobec niego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. B w przedmiotowej sprawie nie mogły wpłynąć na uchylenie orzeczenia w tym zakresie, skoro oskarżony ma możliwość zarobkowania w charakterze kierowcy pojazdów ciężarowych. Tak orzeczony środek karny w istocie nie stanowi zatem nadmiernej dolegliwości względem oskarżonego, albowiem nie uniemożliwia mu znalezienia zatrudnienia.

Reasumując, tak orzeczone kary i środki karne, zdaniem Sądu Okręgowego, uwzględniają cele, jakie powinny spełniać, w szczególności przyczynią się do uświadomienia oskarżonemu konsekwencji związanych z nieprzestrzeganiem zasad ruchu drogowego oraz uczynią zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości, dowodząc braku bezkarności dla tego typu zachowań. Wymierzona w ten sposób kara jest współmierna do stopnia jego zawinienia, wystarczająca do tego, by podziałała na oskarżonego powstrzymująco i uświadomiła mu nieuchronność poniesienia odpowiedzialności za naruszenie porządku prawnego. Spełni również swoje zadania w zakresie prewencji ogólnej, co do poszanowania prawa i kształtowania pozytywnych postaw.

Mając na uwadze powyższe apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie. Z powyższych względów wyrok jako słuszny należało utrzymać w mocy.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 636 k.p.k., o opłacie w oparciu o art. 8 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 3 i art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych uznając, że jej wysokość mieści się w możliwościach płatniczych oskarżonego.